

Verkonhaltijoiden raportointivelvoitteet kansallisessa joustotarpeiden arvioinnissa (FNA)

Johdanto

Tämä asiakirja kuvaa verkonhaltijoille, miten joustotarpeiden kansallinen arviointi (FNA) toteutetaan Suomessa. Asiakirja perustuu EU:n sähkömarkkina-asetukseen ((EU) 2019/943, muut. (EU) 2024/1747), jonka artiklan 19e mukaisesti jäsenvaltioiden on toteutettava kansallinen joustotarpeiden arviointi, sekä ACERin 25.7.2025 hyväksymään FNA-menetelmään ("Type and format of data and the methodology for TSOs' and DSOs' flexibility needs analysis in accordance with Article 19e(4) of Regulation (EU) 2019/943").

FNA-menetelmä artiklan 4(1) mukaisesti kantaverkonhaltijan, jakeluverkonhaltijoiden ja Energiaviraston tulee määrittää kansallisesti arvioinnin laajuus, aikataulut ja menettelyt tietojen toimittamiseksi. Suomessa Fingrid ollaan nimeämässä osapuoleksi, jonka vastuulla on koota kansallinen FNA-raportti verkonhaltijoiden toimittamien analyysien ja tietojen pohjalta. Energiavirasto osallistuu menettelyjen ja aikataulujen määrittämiseen, valvoo arvioinnin toteutusta ja hyväksyy lopullisen raportin ennen sen toimittamista ACERille ja Euroopan komissiolle.

Tämä asiakirja määrittää kansallisessa täytäntöönpanossa tarvittavat yksityiskohdat seuraavien osa-alueiden osalta:

- toimitettavan datan ja analyysin laajuus;
- osapuolten roolit ja vastuut;
- tietojen vaihdon aikataulu ja muodot;
- yhteiset tarkasteluvuodet ja oletukset;
- jakeluverkonhaltijoiden mahdolliset lisäpanokset;
- raportoinnin koordinointi ja hyväksymismenettely.

Näitä osa-alueita käsitellään tarkemmin myöhemmissä luvuissa.

Tämä asiakirjan tavoitteena on varmistaa FNA-menetelmän mukainen, tehokas ja yhteentoimiva toteutus Suomessa osana EU:n laajuista sähköjärjestelmän joustotarpeiden arviointiprosessia.

Kantaverkonhaltijan (Fingrid) rooli ja velvoitteet

Fingrid toimii kansallisena koordinoijana ja nimettynä osapuolena, jonka vastuulla on koota kansallinen FNA-raportti eri osapuolten toimittamien analyysien ja tietojen pohjalta. Se vastaa myös sähköjärjestelmän joustotarpeiden kokonaisarvioinnista sekä kantaverkon siirtorajoitteisiin liittyvien verkon joustotarpeiden analysoinnista.

Fingridin keskeiset tehtävät ovat:

- kansallisen FNA-raportin kokoaminen eri verkonhaltijoiden toimittamien ja Fingridin omien analyysien sekä tietojen pohjalta;
- sähköjärjestelmätason ja verkkotason joustotarpeiden arviointi ERAA:n (European Resource Adequacy Assessment) 2024 pohjalta, hyödyntäen jakeluverkonhaltijoiden

toimittamia tietoja ja analyysijä, jotka perustuvat niiden kehittämissuunnitelmiin, tarkasteluvuosille 2030 ja 2035;

- mahdolliset jouston hyödyntämisen ja digitalisaation edistämisen esteet (artikla 15);
- jakeluverkonhaltijoilta saatavan datan vastaanotto, laadunvarmistus ja yhdistäminen;
- jakeluverkonhaltijoilta saatavan datan ja analyysien koordinointi FNA-menetelmän artiklan 4(1)(i) ja (j) mukaisesti, mukaan lukien perustellut lisäpyynnöt, jotka liittyvät jakeluverkonhaltijoiden toimittamiin tietoihin;
- yhteisten tarkasteluskenaarioiden ja aikataulujen koordinointi osapuolten kesken;
- raportin toimittaminen Energiavirastolle viimeistään 25.7.2026.

Fingrid toimii tietojen käsittelyssä luottamuksellisesti ja noudattaa FNA-menetelmän artiklan 5 sekä kansallisen lainsäädännön mukaisia salassapitovelvoitteita.

Jakeluverkonhaltijoiden raportointivelvoitteet

Jakeluverkonhaltijat toimittavat seuraavat tiedot ja analyysit Fingridille:

- artiklan 11 ja metodologian liitteen 2 taulukon 15 mukaiset tekniset tiedot;
- ennusteet kulutuksesta, tuotannosta ja varastoista sekä käytetyt skenaariot ja oletukset tarkasteluvuosille 2030 ja 2035 (mikäli poikkeavat jakeluverkonhaltijan kehittämissuunnitelmasta);
- arvioinnin tulee perustua ensisijaisesti viimeisimmän jakeluverkonhaltijan kehittämissuunnitelman (KESU) oletuksiin, skenaarioihin ja dataan FNA-menetelmän Art. 6(6) mukaisesti. Tätä varten käytettävä viimeisin aineisto on vuoden 2026 KESU-luonnos. Mikäli ennusteet, skenaariot tai oletukset poikkeavat KESU:sta tai edellyttävät lisäoletuksia, niiden käytöstä tulee sopia Fingridin ja tarvittaessa Energiaviraston kanssa FNA-menetelmän Art. 6(7) mukaisesti.
- tiedot paikallisista joustotarpeista ja verkon pullonkauloista FNA-menetelmän artiklan 11 ja liitteen 2 taulukon 15 mukaisesti, sisältäen joustotarpeiden perustelut, jännitetasot, mahdolliset RES-tuotannon rajoitukset ja muut teknisesti merkittävät seikat; tiedot annetaan pääsääntöisesti vuositasolla; sijainti- ja jännitetasokohtaiset tiedot ovat vapaaehtoisia ja ilmoitetaan, jos ne ovat saatavilla.
- mahdolliset jouston hyödyntämisen ja digitalisaation edistämisen esteet (artikla 15);
- mahdolliset lisäperustelut ja -tiedot FNA-menetelmän artiklojen 6(7) ja 1(6) mukaisesti.

Tiedot toimitetaan sähköpostiosoitteeseen fna.data@fingrid.fi käyttäen jakeluverkonhaltijoille toimitettua Excel-pohjaa.

- alustavana 1.4.2026 mennessä;
- lopullisena 25.5.2026 mennessä.

Raportin hyväksyminen

Fingrid toimittaa valmiin FNA-raportin Energiavirastolle viimeistään 25.7.2026. Energiavirasto voi edellyttää korjauksia tai täydennyksiä ennen hyväksymistä.

Hyväksytty raportti toimitetaan Energiaviraston toimesta ACERille ja Euroopan komissiolle.